

FALKENBERG

2016-03-29

§ 99

Särskild medlemsinsats Kommuninvest. KS 2016-128

KS, KF

Beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta

1. Meddela Kommuninvest ekonomisk förening att kommunen önskar betala en extra insats upp till den stadgemässigt högsta nivån på 900 kronor per invånare under 2016.
2. Anslå ca 28 miljoner kronor att under 2016 efter anfordran utbetalas som andelskapital
3. Finansiering sker genom att minska likvida medel med samma belopp på kommunens konto.

Beslutsunderlag

Ekonomienhetens tjänsteskrivelse 2016-03-22

Sammanfattning av ärendet

Finanskrisen 2008-2009 synliggjorde att bankernas riskbuffertar var otillräckliga för att upprätthålla stabiliteten i det finansiella systemet. Därför inför EU ett nytt regelverk för banker och kreditinstitut inom unionen med skärpta krav på kapital och likviditet. Reglerna är en implementering av Baselkommitténs nya standarder, de så kallade Basel III. Syftet med Basel III och det nya EU-regelverket som också införts i svensk rätt är att öka motståndskraften mot nya finansiella kriser.

Kommuninvest planerar för att kunna klara minst 1,5 procent i bruttosoliditet. Senast vid utgången av 2016 ska EU-kommissionen besluta om den slutgiltiga utformningen av regelverket. Oavsett vilken procentsats som väljs måste kapitaluppbyggnaden vara genomförd senast före den 1 januari 2018.

Kommunens totala insatskapital uppgår i år till 10 747 884 kronor vilket motsvarar ca 253 kronor per invånare beräknat på antalet invånare 2014-12-31: 42 433 invånare.

I nedanstående tabell redovisas vad som återstår för kommunen att erlägga som insats för att uppnå den stadgemässiga miniminivån, 50 procent respektive 75 procent av den högsta insatsnivån samt den högsta insatsnivån.

2016-03-29

FALKENBERG

Forts § 99

		Återstående insatsbelopp
Miniminivå	200 kr/inv	-
50 % av högsta nivån	450 kr/inv	8 346 966
75 % av högsta nivån	675 kr/inv	17 894 391
Högsta nivån	900 kr/inv	27 441 816

Insatsen till högsta nivån vid inbetalning 2016 kommer att justeras med invånarantalet per 2015-12-31, vilket bör innebära en ökning med ca 450 tkr, (500 invånare x 900 kr)

Ekonomi

I dagsläget kan inte kommunen resultatavräkna återbäringen från Kommuninvest, den adderas till insatskapitalet. När kommunen uppnår givna intervall på insatsnivån har man rätt att resultatavräkna räntan på insatskapitalet. Räntan, för närvarande 2,5 %, som erbjuds fastställs årligen av Kommuninvest på årsstämman. 2,5 % är i dagsläget en god avkastning och kan jämföras med att kommunen betalar ca 0,53 % för överlikviditet på banktillgodohavanden > 90 mkr.

Övervägande

Kommuninvest står för ca 70 % av kommunens lån, tillsammans med övriga kommuner som äger Kommuninvest skapar vi en stark uthållig långgivare som bättre kan säkerställa framtida finansiering. Avkastningen på insatt kapital är i dagsläget mycket konkurrenskraftig och något högre än den nuvarande 5-åriga finansiering som finns att tillgå. Ca 80 % av Kommuninvests ägarkommuner betalade redan 2015 in insatser motsvarande den högsta nivån.

Vid protokollet

Johan Ahlberg

Protokollet justerat 2016-03-30 och anslaget 2016-03-31.

Utdragsbestyrkande

FALKENBERG

Särskild medlemsinsats Kommuninvest
Ekonomienheten
Jan Fritz

Förfrågan från Kommuninvest om särskild medlemsinsats

Bakgrund

Från Kommuninvest ekonomisk förening har inkommit en skrivelse daterad 2015-05-21 där föreningen med hänvisning till föreningsstämmans beslut 2015-04-16 om nya stadgar för Kommuninvest ekonomisk förening vill efterhöra hur respektive medlem vill utnyttja den nya möjligheten att kunna erlagga en särskild medlemsinsats i år. Kommunens svar är bindande.

Falkenberg svarade 2015 till Kommuninvest att beslut ej fattats men att frågan skulle aktualiseras igen 2016. Denna skrivelse är alltså underlag för beslut i frågan. Det kommer en ny förfrågan från Kommuninvest 2016 och då är det bra att ha beslutet på plats. Insatskapitalet kan komma att förändras något med hänsyn till att befolkningen ökar, insatsen per invånare beräknas till 900 kr.

I stadgarna för föreningen har bl.a. tillkommit en möjlighet för medlemmarna att på eget initiativ och i egen takt erlagga en eller flera särskilda insatser för att snabbare fullgöra den obligatoriska insatsskyldighet som följer av medlemskapet.

Kommuninvests kapitaluppbyggnad

Den senaste finanskrisen 2008-2009 synliggjorde att bankernas riskbuffertar var otillräckliga för att upprätthålla stabiliteten i det finansiella systemet. Därför inför EU ett nytt regelverk för banker och kreditinstitut inom unionen med skärpta krav på kapital och likviditet. Reglerna är en implementering av Baselkommitténs nya standarder, de så kallade Basel III. Syftet med Basel III och det nya EU-regelverket som också införts i svensk rätt är att öka motståndskraften mot nya finansiella kriser.

Avgörande för Kommuninvests del är reglerna om att banker och kreditinstitut måste upprätthålla en större andel eget kapital i förhållande till de genomsnittliga totala tillgångarna – det så kallade bruttosoliditetskravet. Exakt vilken bruttosoliditet som kommer att krävas av Kommuninvest är ännu inte beslutat. Men minimikravet kommer, enligt vad som diskuterats, antingen utformas som en fast nivå för samtliga institut eller som olika nivåer för olika institut beroende på hur riskfylld verksamheten anses vara. Kommuninvests verksamhet med trygg utlåning till den svenska kommunsektorn skulle

sannolikt få ett lägre krav på bruttosoliditet om det senare, riskviktade minimikravet blir verklighet.

Kommuninvest planerar för att kunna klara minst 1,5 procent i bruttosoliditet. Senast vid utgången av 2016 ska EU-kommissionen besluta om den slutgiltiga utformningen av regelverket. Oavsett vilken procentsats som väljs måste kapitaluppbyggnaden vara genomförd senast före den 1 januari 2018.

Vid den senaste stämman redovisades en plan för hur Kommuninvests kapitaluppbyggnad ska genomföras, bilaga 1.

Stadgeändringarna gäller medlemsinsatser och kapitaliseringsformer

Föreningsstyrelsen arbetade under 2013 och 2014 tillsammans med medlemmarna fram förnyade former för Kommuninvests kapitaluppbyggnad. Syftet är att säkerställa att Kommuninvest har en långsiktigt hållbar kapitalbas samt lever upp till det nya minimikravet på bruttosoliditet. Det är en förutsättning för att Kommuninvest ska kunna fortsätta att tillhandahålla konkurrens-kraftiga lån till sina medlemmar. Kommuninvest står idag för cirka 45 procent av kommunernas och landstingens upplåning och har därmed ett stort ansvar för finansiell stabilitet i kommunsektorn.

Syftet med den nu genomförda stadgeändringen är följande:

- Höjd minimiinsats för nya och gamla medlemmar. Grundnivån höjs till 200 kronor per invånare för en primärkommun och till en femtedel av detta belopp för landsting. Den nya nivån för minimiinsats gäller från och med 2014 för nya medlemmar och från och med 2018 för befintliga medlemmar. Höjningen för nya medlemmar har redan beslutats av föreningsstyrelsen inom ramen för nu gällande stadgar.
- Införandet av en högsta insatsnivå på 900 kronor per invånare samt revidering av insatsen för befolkningsförändringar vart 10:e år.
- Kunna använda en avtrappad grundnivå vid större invånarantal i primärkommuner och landsting. Styrelsen har under senare år - inom ramen för nu gällande stadgar - tillämpat en sådan avtrappning för primärkommuner.
- Möjlighet att fortsätta med återbäring och insatsränta i kombination med årliga insatser såsom nu.
- Ny möjlighet att göra extra insatser upp till 50%, 75% eller 100% av den högsta insatsnivån och därigenom inte fortsättningsvis inte vara skyldig att betala en del av eller hela den årliga insatsen.
- Stadgemässig beredskap för att genom beslut på en stämma kunna ta ut ytterligare insats från medlemmarna upp till den stadgemässiga högsta nivån om den finansiella företagsgruppens lagstadgade minimikrav på kapitaltäckning hotas.
- Tydligare reglering av att återbetalning av insats vid utträde kan fördröjas om kapitaltäckningen hotas.
- Möjlighet att använda förlagsinsatser och överinsatser införs. Förlagslån ska precis som är fallet idag, också vara möjliga att använda.

Kommunens nuvarande insats

Kommunens totala insatskapital uppgår i år till 10 747 884 kronor vilket motsvarar ca 253 kronor per invånare beräknat på antalet invånare 2014-12-31: 42 433 invånare.

I nedanstående tabell redovisas vad som återstår för kommunen att erlägga som insats för att uppnå den stadgemässiga miniminivån, 50 procent respektive 75 procent av den högsta insatsnivån samt den högsta insatsnivån.

		Återstående insatsbelopp
Miniminivån	200 kr/inv	-
50 % av högsta nivån	450 kr/inv	8 346 966
75 % av högsta nivån	675 kr/inv	17 894 391
Högsta nivån	900 kr/inv	27 441 816

Fördelar med att betala in en extra insats

Fördelen med att erlägga en särskild insats av den storlek som framgår av förslaget nedan är att det i de nya stadgarna införs en högsta insatsnivå uttryckt i kronor per invånare samt två delnivåer som motsvarar halva respektive tre fjärdedelar av den högsta insatsnivån. När en enskild medlems insatsnivå växer och passerar dessa nivåer, är medlemmen inte längre skyldig att erlägga delar eller hela den årliga insats som annars skulle betalas.

Förekommande återbäring och ränta på insatskapitalet får - i takt med att kommunen uppnår de högre insatsnivåerna – till större och större del behållas av medlemmen. Den årliga insats som är knuten till storleken på återbäring och insatsränta blir lägre och lägre, för att till sist bortfalla.

För Kommuninvest är extra kapitalinbetalningar från medlemmarna betydelsefullt. Att medlemmarna frivilligt och med tidsmässig framförhållning värnar den egna organisationen uppfattas av myndigheter, ratinginstitut och andra marknadsaktörer som en tydlig styrkesignal jämfört med om föreningen i ett sent skede skulle behöva tvinga fram inbetalning av kapital med stöd av stadgarna.

Ränta på insatskapitalet

Räntan på insatskapitalet under 2014 fastställdes av stämman 2015 till 2,5 procent. Ny ränta kommer att fastställas på stämman 2016. Ränta på insatskapital är inte att jämföra med räntan på ett skuldebrev. Den är i stället en form av överskottsutdelning som ska bekostas inom ramen för den ekonomiska föreningens utdelningsbara medel (samma utrymme som också ska räcka till för återbäring).

Föreningen kan därför inte i förväg utlova vad räntenivån på insatskapital kommer att bli under kommande år. Nivån bestäms i efterhand på föreningsstämman. Föreningen har dock uttryckt att den eftersträvar att kompensera medlemmarna med en rimlig ränta på det kapital som belöper på var och en av dem.

Plan för Kommuninvests kapitaluppbyggnad

med riktlinjer och beslutsordning

1. Sammanfattning

När förslaget till nya stadgar lades fram för föreningsstämman 2014 utfäste föreningsstyrelsen att den, inför stämman 2015, kommer att presentera en plan för hur kapitaluppbyggnaden ska ske mer i detalj så att stämman som ett komplement till de nu föreslagna nya stadgarna, ges mer information och möjlighet att besluta om riktlinjer för det fortsatta arbetet”.

Detta dokument innehåller styrelsens plan för kapitaluppbyggnaden samt ett förslag till vissa riktlinjer som föreslås bli fastställda av stämman.

2. Syfte och bakgrund

Efter finanskrisen har Kommuninvest medvetet valt att bygga upp organisationens kapitalbas, så att förmågan att klara finansiella störningar förbättras. Det har varit en naturlig utveckling för oss och övriga aktörer i sektorn efter finanskrisen.

Sedan vår egen kapitaluppbyggnad inleddes, har Baselkommittén föreslagit en rad åtgärder och krav i syfte att rusta den finansiella sektorn i syfte att försöka undvika framtida kriser. Kommitténs förslag har i stora delar omvandlats till bindande lag-stiftning genom EU-förordning och direktiv. De nya reglerna träder i kraft omedelbart eller efter olika långa övergångstider.

Kommuninvest klarar redan nu de flesta av de nya minimikrav som ställs upp.

Det helt nya kravet på en viss minsta kapitalstorlek i förhållande till balansräkningens storlek (Leverage Ratio eller bruttosoliditetsgrad) innebär dock att kapitalets storlek måste ökas mer än vad Kommuninvest runt 2009 bedömde vara nödvändigt.

Det bruttosoliditetskrav som ska gälla för Kommuninvest kommer att offentliggöras vid årsskiftet 2016/2017 och blir ett bindande krav från 2018.

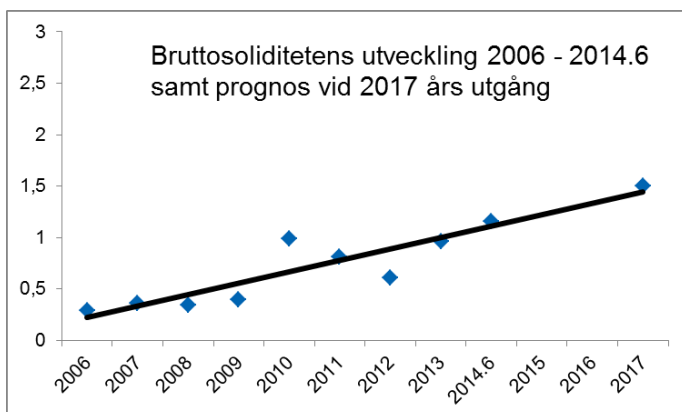
I nuläget anges att kapitalet ska uppgå till minst 3% av tillgångarna¹. Det ska dock utredas om det behöver fastställas olika nivåer för företaget med olika affärsmodeller.

Föreningens styrelse har uttalat att vi ska bygga upp ett kapital som motsvarar 1,5% till 2018. Målet bygger alltså på antagandet att det slutliga regelverket kommer att innehålla lägre nivåer för organisationer med ett offentligt uppdrag utan egentligt vinstintresse.

Sedan 2006 har relationen mellan kapitalbas och balansräkningens storlek utvecklats på följande sätt:

---

¹ Och de andra delar som ska inräknas i det ”totala exponeringsmättet”

Vid halvårsskiftet 2014 uppgick bruttosoliditetsgraden till 1,16 procent.

Denna plan syftar till att visa hur föreningsstyrelsen vill verka för att den nödvändiga kapitaluppbyggnaden ska klaras till 2018 samt om och när styrelsen i vissa fall ska inhämta stämmans godkännande för viss åtgärd i denna process.

Föreningsstämman 2015-04-16 informeras om planen och beslutar om riktlinjer för styrelsens fortsatta arbete. Riktlinjerna kompletterar därigenom den yttre ram för kapitaluppbyggnaden som de nya stadgarna utgör.

3. Förutsättningar

Planen för kapitaluppbyggnaden redovisas i avsnitt 4. Den bygger på följande viktigare förutsättningar.

Den bruttosoliditetsgrad² som ska uppnås antas bli slutligt fastställd till hälften av den i nuvarande författning angivna nivån på 3 procent med beaktande av olika affärsmodeller som förekommer. Definitivt besked om lagstiftningens slutliga utformning väntas vid årsskiftet 2016/2017.

Hela Kommuninvestgruppen ska klara denna nivå från och med 2018-01-01.

Förlagslån och andra kapitalinstrument (som uppfyller kriterierna för att få räknas som övrigt primärkapital) antas tillsammans med insatskapital respektive aktiekapital få medräknas fullt ut vid beräkning av bruttosoliditet.

Planen ska ange hur Kommuninvest kommer att agera om kravet på bruttosoliditet blir högre än 1,5 procent.

De antaganden om framtida tillgångsvärde som beräkningen av bruttosoliditet bygger på, utgår från kreditmarknadsbolagets nu gällande kapitalplan och interna kapitalutvärdering.

Om den faktiska utvecklingen av Kommuninvests utlåning eller andra delar som ska inräknas i institutets totala exponeringsmått förändras så att kapitalet i absoluta tal behöver vara större än vad som anges i avsnitt 4, ska den planerade kapitaluppbyggnaden revideras i motsvarande grad.

4. Planen

4.1 Kapitalstorlek och tidpunkter

Bruttosoliditetsgraden ska uppgå till lägst 1,5 procent vid 2017 års utgång.

² ”kapitalmätt” dividerat med ”institutets totala exponeringsmått”.

Med beaktande av värdena i nu gällande kapitalplan innebär det att det kapital som minst behövs 2017 i nuläget kan beräknas enligt följande:

1,5 procent * 400 mdkr = 6 mdkr

4.2 Kapitalsammansättning i föreningen respektive bolaget

Kapitalet i föreningen ska huvudsakligen bestå av följande delar:

- Medlemsinsatser vid inträde som medlem och därefter inbetalda insatsformer samt insatser som uppkommit genom överföring av vinstmedel till insatserna genom insatsemissioner.
- Tidigare överskott som balanserats.
- Förlagslån och/eller förlagsinsatser från medlemmarna som får räknas som övrigt primärkapital.

Huvuddelen av kapitalet ska bestå av inbetalda medlemsinsatser och tidigare överskott.

Nya förlagslån och/eller förlagsinsatser ska högst uppgå till 2 mdkr 2017. Det nuvarande 30-åriga förlagslånet från medlemmarna till föreningen ska återbetalas före 2018 års början.

Kapitalet i kreditmarknadsbolaget ska huvudsakligen bestå av följande delar:

- Aktiekapital som genom riktade nyemissioner till föreningen ökas med i första hand de medel som inflyter i föreningen som medlemsinsatser eller som förlagsinsatser.
- Tidigare överskott som balanserats.
- Förlagslån eller andra instrument som får räknas som övrigt primärkapital. Tillhandahålls av den ekonomiska föreningen.

4.3 Om antagandena om utlåning mm ändras

Om den faktiska utvecklingen av Kommuninvests utlåning eller andra delar som ska inräknas i institutets totala exponeringsmått förändras så att kapitalet i absoluta tal behöver vara större än vad som anges i avsnitt 4.1, ska den planerade kapitaluppbyggnaden revideras upp i motsvarande grad (de 6 mdkr räknas upp).

Minskar det totala exponeringsmålet under de kommande åren, ska den nu planerade nödvändiga kapitalstorleken på 6 mdkr ändå inte minskas.

4.4 Om kapitalet inte ökar nog snabbt upp till 1,5 procent

En stor andel av medlemmarna har i samband med 2014 års medlemssamråd, uttryckt som viljeinriktning att redan under 2015 utnyttja de nya stadgarnas möjlighet att fullgöra hela eller stora delar av den högsta insatsnivån för att få de fördelar som följer av detta. Det finns även en önskan om att få placera medel i ett nytt större förlagslån eller motsvarande när möjligheten erbjuds. Skulle, mot förmodan, den förväntade kapitaluppbyggnaden dra ut på tiden så att gruppens lagstadgade skyldighet att hålla en viss kapitalnivå kan riskeras, planerar styrelsen att initiera den obligatoriska procedur för kapitalinbetalning, som anges i de nya stadgarna (se nedan avsnitt 5.3).

4.5 Om kravet på bruttosoliditet fastställs till en högre nivå än 1,5 procent

Om miniminivån för bruttosoliditet vid årsskiftet 2016/2017 fastställs till en högre nivå än 1,5% från 2018 är följande kapitalkomponenter tillgängliga:

- Medlemsinsatser vid inträde som medlem och därefter inbetalda insatsformer som kompletteras genom särskilt beslut att påkalla att medlemmar som ännu inte uppnått den högsta insatsnivån måste betala resterande insats omgående
- Tidigare överskott som balanserats.
- Förlagslån och/eller förlagsinsatser från medlemmarna.
- Förlagslån och/eller förlagsinsatser från andra än medlemmarna (se nedan i avsnitt 5.3).

Om ovanstående former för ökning av kapitalet inte förslår eller sak användas, återstår följande vägar för anpassning till det tillgängliga kapitalets storlek:

- Ändring av stadgarna för att höja den högsta insatsnivån och ett beslut om att påkalla medlemmarnas inbetalning upp till den så etablerade nya nivån (se nedan i avsnitt 5.3).
- Reducering av verksamheten för att anpassa tillgångsvolymer till tillgängligt kapital (se nedan i avsnitt 5.3).
- Avveckling av hela verksamheten under ordnade former (se nedan i avsnitt 5.3).

5 Riktlinjer och beslutsregler

5.1 Föreningen och kreditmarknadsbolaget

Det är föreningen som primärt ansvarar för att kapitalanskaffningen för uppbyggnaden av kapitalnivån i gruppen och kreditmarknadsbolaget kommer till stånd. De medel som ökar föreningens medlemskapital eller inflyter som förlagsinsatser, används för att förvärva nyemitterade aktier i kreditmarknadsbolaget.

Förlagslån som upptas av föreningen och får räknas som övrigt primärkapital, används helt för motsvarande vidareutlåning till kreditmarknadsbolaget.

I övrigt regleras kreditmarknadsbolaget genom ägardirektiv som årligen fastställs.

5.2 Uppdrag till styrelsen och rapportering till kommande stämmor

Styrelsen har ansvaret för att kapitaluppbyggnaden genomförs. Den ska se till att Kommuninvestgruppen uppfyller den finansiella lagstiftningens minimikrav.

Styrelsen rapporterar i årsredovisningen och i andra former om hur kapitaluppbyggnaden faktiskt framskrider.

Styrelsen upprättar och ajourhåller en plan för kapitaluppbyggnaden. Om styrelsen finner skäl att förändra den plan som beskrivs i avsnitt 4 ovan ska information lämnas vid kommande stämmor och i andra former direkt till medlemmarna då styrelsen finner det lämpligt.

5.3 Beslut som ska fattas av stämman

När det gäller kapitaluppbyggnaden ska föreningsstämman (ordinarie och eventuell extrastämma)

- Fatta alla de beslut som ankommer på stämman enligt lagen om ekonomisk förening samt gällande stadgar. Det betyder exempelvis:
    - Fastställa nya stadgar och eventuella ändringar av dessa.
- Besluta om kapitalinbetalning enligt de nya stadgarnas 5.7 ”insats för föreningens regelefterlevnad”.

På styrelsens förslag besluta om

Förlagsinsatser och/eller förlagslån ska få utges till andra än medlemmarna och de företag som får låna av Kommuninvest, svenska kommuner och landsting som ännu inte blivit medlemmar samt SKL.

Verksamheten långsiktigt ska reduceras eller avvecklas på grund av att föreningen eller gruppen inte kan (eller önskar) klara lagstadgade krav på kapital.

Övriga beslut rörande kapitaluppbyggnaden fattas av föreningens styrelse eller av den/dem som styrelsen uppdragit till att fatta beslut i viss fråga.